

Nro. 25.

**A' FELS. CSÁSZÁR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDÉLMÉBŐL.**

Indúlt Bétsből, Kedden Mártzius 26-ik napján, 1811-ik
esztendőben.

B é t s.

Különös meg elégedéssel szemléltem a' múlt héten, a' Práter nevű múlato erdőben azokat a' tserép fazekakat, a' melyekbe a' juharfakba fűrt tsapokon azoknak nedvességek letsurgott. Hogy ezeknek az élőfaknak nedvességéből igen jó szirupot és tzuokort lehessen főzni, már ennek-előtte is említettük. — Csehországban a' Tachaui orvos Doktor *Kalert* úr nagy haszonnal foglalatoskodik ezen természet jótéteményének gyűjtögetésében, és 27, vagy 28 font juharfaléből közönségessen egy font tzuokort készít. — A' juharfa kétféle, az elsőbb rendbelit *Acer Platanoidesnek* nevezte *Linneus*, a' második rendbelit *Acer Pseudoplatanuskak*, az elsőbb rendbéli le-

vesebb az atólsóbb rendbelinél, és ebből egy font tzuksor készítésére 30 — 38 pint nedvesség kivánatlik. A' Tachaui uradalomnak nagy erdőiben, 30,000 mind két rendbéli juharfák találtnak olyanok, mellyek a' meg furásra alkalmatossak, és az Uraságnak *Windischgraetz* herczegnek bé adott planum szerént, minden esztendőben három sőt négyszáz mázsa tzuksort is lehet azoknak levekből, a' fáknak megkárosítatások nélkül készíteni.

Nem régiben egy ide való ifjú a' veszett ébtől megmarattatván, semmi orvosló szer nem használt néki, és tiz nap múlván, nagy kinok közt meghólt. — Ezt a' veszedelmes nyavalyát *hydrophobiának* nevezik az Orvosok, annak leg nevezetesebb symptomajáról avagy jeléről, melly szerént az illy nyavalyába esett ember minden folyó matériától, nevezetesen a' víztől nagyon meg retten, és annak lenyelése, vagy tsak meg kostolása után is kimondhatatlan szorongattatások támadnak benne. A' több, nevezetes külső és belső symptomak a' rajta esett sebnek megkékülése, meg dagadása, meg keményedése, a' nehez lélegzet, a' sziv körül való nyughatatlan-ság, félelem, test reszketése, tagok vonulása, értelem nélkül valóság, dühösség tajtékezés, harapóság s. a. t.

Ennek a' szörnyü nyavalyának orvoslására, a' múlt 1810-ik esztendőben a' Bayreuthi Kerületnek első Physicusa, és Medicinalis Consiliarius Nemes *Schallern* úr egy igen hathatos gyógyító eszközt talált fel, 's avval leg elsöben is egy tiz esztendős leánykának orvoslásában tett próbát, a' kiben a' veszett eb harapásából származott symptomák úgy annyira meg nevedtek,

hogy életben leendő meg maradásához, sem másoknak, sem neki magának semmi reménységek nem vólt. Reménységem szerént kedves dolgot fogok az Orvosoknak tenni, ha mindézt az eszköz, mind az avval való élesnek modját le irom. Az eszköz ebből' all: *R. Pulver. Rodic. Belladonnae drach. semis, Aq. Lauro Cerasi Vnc. vnam et semis, Tinct. Opii Crocat. scrupulum unum, Syr. Rhacad. Vnc. vnam. M. D.* Orvoslásához, a' múlt 1800-ik esztendőben Junius 24-ik napján kezdett, és eleinte, minden fél órában, az orvosságos üveget jól fel rázva egy kaffé kalankával adott és adatott bé; éjfel után két órakor, a' symptomák tágulván azon orvossággal való élest tovább is rendesen folytatta, melly hét óra alatt két kaffé kalannal ki vévén, egészen el fogyott, 's a' beteg le tsendesedett. — A' következő napon, úgymint Junius 25 ik napján, del után újabb, de sokkal gyengébb paroxysmusa vólt a' beteg leánykának, azután ismét elnyugodott, 's olly mély álomba esett, hogy a' körülötte vólt személyek ötet meghólnak lenni gondolták. Látogatására menvén a' fent nevezett orvos Doctor úr, ott való mulatása alatt a' beteg fel ébredt, és tejes levest kívánván magának, azt jó izüen mind meg ette, azután maga kívánsága szerént az ágyból fel vétetett, és az asztalra ültetett. A' félénkseg, a' test reszketegsége, 's minden egyéb symptomak megszűntek, hanem a' körülötte állott személyekre még is gondolkozva nézett.

A' fent le irt gyógyító eszköz tovább is, de sokkal ritkábban neki bé adódott, és mivel semmi széke nem vólt, lágyító eszközzel meg kri-

stelyeztetett, 's hasa olajjal megkenetett. A' bé következett éjjel is igen jól aludt, reggel friss és eleven vólt, a' szobában ide 's tova futkosott, tejes leveskáját mohon, 's jó ízűen megette, és leg kisebb jeleit sem adta vólt nyavalyájának. Még. egynéhány napig, kéttzer, ugymint reggel és este azon orvossággal ismét élt, 's vólt nyavalyájából tökéletesen meg gyógyúlt.

Az ezen hathatós orvosló eszközt fel találó híres orvos Doctor úr, a' maga ezen történetről tett jegyzéseit ekként fejezi bé: „Szerentsésnek tartom ugymond magamat, hogy a' szenvedő emberinemzet hasznára, ennek a' szörnyü nyavalyának orvoslására illy hathatos eszközt találtam, 's reám nézve legnagyobb, 's leg szebb jutalom leszen, ha az értelmes Orvosok az illy szerentsétleneket avval megorvosolhatták. Hogy annak dosisát a' patiens idejéhez, és a' nyavalyának miné műségehez kellyen alkalmaztatni, kiki által láthattya.

Magyar Ország.

A' Posoni deák nyelven irott újság leveleknek 22 ik szám alatt kiadott darabjában azt olvassuk, hogy Tek. Posony Vármegyének ezen folyó Böjtmás Havának 15 ik napján tartatott particularis gyűlésében Eó Csász. Kir. Felségének azon kegyelmes parantsolatja, mellyet a' bankótzéduláknak mivóltokról, fel váltatásokról, és a' jövő 1812-ik esztendőnek Januárius hólnap végéig leendő meg szünésekről ki adni méltoztatott, felolvastatván, azt három nyelven azon Nemes Megyében közönségessé tétette, és olly rendeléseket adott ki, hogy azok, a' kik

annak valóságos értelmét meg nem fogják, a' Vármegye tisztei által magoknak magyaráztassák meg. — Ezt mivelte a' Posonyi Sz. K. Kir város Magistatusa is.

Frantzia Birodalom.

Hogy az orvosolhatatlanoknak tartatott nyavalyoknak orvoslásokra is gyakran eszközök találtassanak, a' következő példából ki tettezik. — A' Párisi Siketnémak Institutumában hat esztendőttől fogva egy Helvétziai nemzetből való *Grivel* nevű 15 esztendőös ifjú találtatik, a' kit azon Institutum Directora *Sicard*, mind elméleti tehetségeire, mind erköltsi tulajdonságaira nézve minden több tanítványi felett szeretett, betsült, és ditsért. — Egy Párisi tudós ember *Falre d'Olivet* szánakozván rajta ötlet curája alá vette, 's annyira is vitte, hogy a' múlt Februárius 3 dik napján, a' születése napjától fogva siket néma ifjú, a' Párisi Reformatum templomba menvén (reformatus szüléktől született lévén) a' predikáció alatt egyszerre megszóllalt, 's így kiáltott fel: *Istenem! áldott legyen szent neved, hogy nékem halló és szólló tehetséget adtál. Mitsoda eszközzel orvoslotta légyen meg a' fent nevezett Párisi tudós ezt a' szerentsétlen de már most szerentsés ifjat, az újabb Orvosok nem tudják, 's ki sem tanulhattyák. Azt írják, hogy ő ezt az orvosló eszközt a' hajdani Orvosoknak nevezetessen az Egyéptómbelieknek írásaiban találta fel. — Ő ezt az ifját a' múlt Januárius 7-ik napján vette orvosló kezei alá, harmad papal azután agyvelőjének organumai már ki fejlődtek, Januárius 11-ikén, a' mint fellyebb meg*

jegyeztük, meg szállalt; mellyből azt lehet kihúzni, hogy annak az orvosló szernék, mellyel az említett Tudos ezen ifjúnak orvoslásában élt, igen hathatosnak kellet lenni — Vajha az emberi nemzet hasznára közönségessé tétetődne azon eszköz.

A' Frantzia Monitörnek 8 ik Mártziusi darabjában fel van azoknak az Anglus Spanyol kereskedő hajóknak számok jegyeztetve, mellyek a' Frantzia zsákmányozó hajóktól elfogadtattak. Az egyikénn találatott portékáknak az árra 500,000 frankra betsültetik, melly 16,000 darab vad állatok bőréből, 270 ball Chinából, és 25 hordó darab rézből állott. — A' *Journal du Commerce* nevű Párisi közönséges újság leveleknek 9 ik Mártziusi darabja szerént, sok nádmézzel, kafféval, és másféle Indiai termésekkel megterhelt északi Amériikai kereskedő hajók eveztek bé a' Frantzia országi kikötőhelyekbe. — Új Eborakumban 13 Angliai kereskedő házak bankrotiroztak, és a' mint irjak, egyen egyen 200,000 font sterlinget vesztettek el, azokat az Angliai fabrikatumokat, mellyeket északi Amérikába az eladás végett vittének, el nem adhatván. — A' most nevezett Amériikai városban közönségessen azt hirlelték, hogy az Anglia Országgal való egyesülést minden óran felbe szakasztja a' Congressus, az az, a' Nemzeti képviselőknek gyülekezete.

A' Frantzia Országnak Spanyol Ország felé való határán fekvő városából Bayonnéból, Februarius 27-ik napján azt irták Párisba, hogy minikutánna Frantzia General *Claparede*, Portugallia északi részében, *Lamego* mellett *Silveira*

Generált meg verte, 's a' kormánya alatt lévő egyesült hadi népet, szélyvel szórta volna, most már egész *Oporto* városáig, melly *Liszbona* után egész Portugalliában leg nevezetesebb város, ki járnak a' Frantzia seregek portázni, és hogy sok oda való tehetős kereskedők hajokra szállítván betesebb jószágokat Braziliába költözni szándékoznak.

A' Fels. Frantzia Császárné *Mária Ludovika* néhai megbódogúlt édes Annyának nyomdokait követvén, minden kérkedés nélkül sok jót teszen a' szükölködő szegényekkel, meg hitt udvari tselédjeit ki küldvén, a' valóságos házi szegényeket felkeresteti, azokkal jól teszen, a' nélkül hogy azok tudhatnák, kitől vették a' jótéteményt, vagy ki legyen jóltévőjük; nem tsuda tehát, hogy a' nép ezt a' kegyes Fejedelem Asszonyt határ nélkül szereti, betsülli, és tiszteli.

A' tudós világ előtt igen esméretes Frantzia Tudós, a' hies *Chateaubriand* (olvasd *Satóbriand*) nem régiben azon nevezetes munkáját, mellyet a' Szent Földön való utazásában irt és gyűjtögetett, nyomtatásban is kiadta. Onnan való vissza utazásában, a' régi Görög Országot is bé járta, és Athénának, Spartának és más hies régi városoknak maradványait is meg szemlélte, 's azoknak jelenvaló szomorú ábrázatjokat meg könyvezte. Szerentsétlen Görögök (igy beszéllett magával) mire nem jutottatok? hová lett a' ti régi ditsösségtek? hová lettek a' ti fényes városaitok, a' mellyekben a' tudományok és szép mesterségek hajdan virágzottak s. a. t.

Hamburg városának éddig vólt katonai, a'

mint a' Hamburgi Correspondensből olvassuk, a' Frantzia sashoz esküttek, 's közzülök öt százan Ratzeburgba már el is marsiroztak, hihetőképpen a' többi is fogja őket követni. Hová mennek, vagy minémű rendeles tétetett felölök, még eddig senki sem tudja bizonyóssan; sokan úgy gondolkoznak, hogy ők is vagy Portugalliába, vagy Spanyol Országba küldetnek.

Nagy Britannia.

A' mint közönségessen tudva vagyon, egy Commissiót rendelt ki az Angliai Alsó Parlamentum azon okoknak megvisgalására, mellyek miatt az Anglia Orzági kereskedes annyira megtsökkent, hogy annak viragzásához többé semmi reménység nem lehet. Minémű következése fog ennek a' vizsgálódásnak lenni, előre is el lehet látni. Mi, így szólnak az Angliai antiministerialis újság levelek, e' világnak minden kereskedését magunkévá tenni igyekeztünk, és az egész száraz Európát fabrikatumaink által adó fizetönké, és Frantzia Ország nevedő hatalmat öt egymás után következett coalitionk, vagy öszve szövetekezésünk által, a' mennyire lehet, meg erőtleníteni, vagy inkább egészlen öszve törni akartuk. — Avval fenyegettük a' száraz Európát, hogy semmi Indiai terméseket nem fogunk annak szolgáltatni; azonban meg előzőtt benünket a' száraz Európa, és nem tsak ezt, hanem minden fabrikatumainkat ki rekesztette; e' miatt tsökkent meg a' mi kereskedésünk, e' le-szen a' mi végső romlásunknak leg főbb eszköze. — Mit használnak nekünk a' mi Coloniáink, ha

azoknak terméseiket el nem adhattuk? Mire valok a' mi pompásan készült fabrikáink minden eszközeinkel együtt, ha azoknak tsinalmányait pénzé nem tehettük? Ezekből következett a' mi kereskedésünknek megsökkenése, ebből következtek a' sok bankerótok. — Azok a' sok ezer emberek, a' kik ekkorig fabrikáinkban foglalatoskodván magoknak kenyeret kerestek, kéntelenek lesznek élelmeket másképen, és másutt keresni, és vagy Amérikába ki vándorolni, vagy a' földmiveléshez nyúlni, melly nem a' leg jobb állapotban van hazánkban.“

A' Londoni 2 ik Mártziusi tudósítások így szólnak: Igen szomorú híreket vettünk a' száraz Európából. — A' Frantúia Császár parantsolatjára, nemcsak Frantzia Országban, hanem másutt is megégettetnek az Angliai fabrikátumok; sőt azt hirdelik, hogy minden, a' ki Angliával kereskedésbeli levelezésben boisátkozni bátorodik, minden vagyonát el veszi, és 10 esztendeig való fogságra szententziáztatik. Különös dolog hogy a' midőn *Napoleon* Császár ezt miveli, ugyan akkor azt is meg engedi, hogy Frantzia bort, égett bort, gyümölsöt, és életet lehessen Anglia Országba hozni.

A' Fels. Angliai Király naponként mind jobban jobban érzi magát, gyakorta sétálgat a' Windsori kertben, de az Ország kormányának igazgatására még most nem alkalmas, 's talán, életének hátra lévő részét nyugodalomban kívánván el tölteni, ahoz többbe nem is fog nyúlni.

Északi Német Ország.

A' Fels. Prussziai Király végzése szerint, ennekutánna az Országabéli Zsidoknak is szabad leszen házakat, 's fekvő jószágokat venni, és azon jussokkal élni, mellyekkel élnek a' keresztény vallású lakosok. Mind a' finantziának megkémellésére, mind a' földmivelésre nézve sok katonák fognak szabadtsággal haza botsattatni. — Mindenkompaniától 32 öreg katonák botsattatnak el a' hadi szolgálatból, ha azt meg bizonyíthatják, hogy ők az Aerariumnak segedelme nélkül is el élhetnek. — Azok a' Prussziai hadi tisztek, a' kik a' Jénai szerentsétlen ütközet után, Királyi engedelem nélkül el távoztak, 's Angliai szolgálatba állottak, egy Kir. hirdetmény által vissza hivattatván törvénytelen tselekedetekért számadásra vonattatnak, azoknak jószágaik, a' kik ezen hivatalra vissza nem mennek, confiscaltani, neveik pedig akasztófára szegeztetni fognak.

Szakszoniában annyi colonialis portéka található, hogy 16 jó garason mindenütt meg lehet a' kaffénak fontját venni (16 Szakszonia jó garas, a' mi pénzünk szerint 20 garast teszen). — A' Lipsziai újság levelek e' tárgyról következő módon szóllanak: A' mi Országunkban és városunkban a' kereskedés nagyon meg tsökkent, colonialis portékáinkat itten el nem adhattuk, az apróbb városokban és helységeken pedig keveset vesznek a' kalmárok, ezt pedig a' vámonkon és harminzadokon való nagy fizetés okozta; azoknak a' kereskedőknek, a' kik a' meg határozott idő előtt a' vámot jó pénzben lefizetik, öt per Centum jutalom igitetett.

A' Szakszoniai Országi Rondeknek Drézdában tartott gyűlésekben az Oskoláknak, és közönséges Tanítóknak fizetésekre nézve olly adó neme projectáltatott, melly szerént minden lakos két jó garast fizessen esztendőnként, a' katonákat kivévén. Ebből az adóból minden városi és falusi Oskolák tanítóiknak fizetések meg fog jobbitatni. A' Szakszóniai Universitásokban lévő Tanítók fizetéseknak meg jobbitására más fundus fog kerestetni.

Orosz Birodalom.

Azok az Orosz Generálisok és többhadi tisztek, a' kik a' Török Birodalombéli tartományokban, Móldvában és Havasalföldön táborozó Orosz Armádiához tartoznak, de a' múlt télen Pétersburgban tartózkodtak, parantsolatot vettek az eránt, hogy minden haladék nélkül regimentjeikhez mennyenek. — *I. Sándor* Császár nem régiben egy zászlóval ajándékozta meg a' Dóni Kozákokat azon hasznos szolgálatjokra nézve, mellyet különkülönbfele időkben az Orosz Birodalomnak tettek. Császár Eő Felsége erantok való kegyelmességének meghálálása végett egy deputatiót küldöttek Pétersburgba, melly Februárius 10 ik napján mutattatott bé Eő Felségének, a' ki azt tudakozta töllök, mit mivellyen kedvекre, mellyre a' deputatusoknak szószollójok *Hermann*, vágy fő vezér *Platow* akként felelt, hogy leg kedvesebben vennék a' Kozákok, ha Eő Felsége őket maga személyes szolgálatjába venni 's közzülök egy Csász. testörző regimentet választani méltoztatna. Kéréseket egyszeribe tellyesi-

tette a' Császár, 's mingyárt akkor Gróf *Denisoff-Orloffot* azon regementnek Obersterévé, 's maga Adjutansává tenni méltóztatott.

Kozákoknak neveztetnek azok a' vad nemzettségek, mellyek a' Tatór és Török Országokkal határos tartományokban, kiváltképen Ukrajniában és Kioviában laknak, három rendre vannak felosztatva, és rész szerént Európában rész szerént Asiában laknak. A. *Sapori*, kozákok felső Wohlhyniában, Ukrájniában, és a' Don, 's Dnieper folyó vizek közt lévő szigetekben és tartományokban laknak, és töbnire az Orosz Birodalomhoz tartoznak, másként Haydamákoknak is hivattatnak. A' másod rendbeliek a' Dnieper, vagy Borysthenes folyóvize partyain, és az Ozakovi Tartariában telepedtek le, a' kik a' Fényes Portának adófizető szolgái. — A' harmad rendbeliek voltak a' Lengyel Országhoz tartozott Kozákok, de 1728-ik esztendőben ezek is az Orosz uradalom aláadták magokat, és ezek Görög valláson vannak. Természeti tulajdonságokra nézve erőss, izmos, és tartos emberek, jó katonák, de jó haramják is a' fekete tengerenn.

John Care tudós Anglus utazó, a' maga északi Országokban való utazásáról ki adott munkájában egy olly dolgot jegyzett meg a' most uralkodó Császár *I. Sándor* életének le irásában, mellyről még a' leg későbbi maradékok is ditsirettel fognak emlékezni. Ő, tudniillik *Sándor* Császár Lengyel Országi utazásában, Wilna városa vidékén kevesed magával utazván, és a' Wilia folyóviz partyán sok embert tsupartozni szemlélvén, utazó kotsijából hirtelen le ugrott, és

oda menetelekor látván, hogy egy holt test vonat-
tatott légyen ki a' nevezett folyó vizből a' ki-
ről a' tsupa hadi tisztnek tartatott nagy Fejede-
lem a' köntöst le vonatattván, mellyét és vak
szemeit keményen dörgölte, de minden iparko-
dása haszontalan vólt. — Azon közben úti tar-
sai is, a' kik közt a' Császár első udvari Chirur-
gussa *Weilly* Doktor is vólt, oda érkezven, min-
den úton módon azon gyekeztek, hogy a' viz-
ből ki huzott embert meg eleveníthessék, de sem-
mi foganatja nem látatott erőlködöseknek, el
annyira, hogy a' Császár udvari seborvosa vi-
lágossan ki mondotta, hogy ezt a' vízbe fuladott
embert maga az Orvosoknak Fejedelme Hippo-
crates sem hozhatná vissza az életre. De Sán-
dor Sándor Császár hitelt nem adván az ő be-
szédjének ismét dörgölte, 's másokkal is dörgöl-
tette a' holt ember mellyét, vak szemeit, és egyéb
tagjait, és a' nevezett Chirurgussal egyik kar-
jan eret vágatván, kimondhatatlanúl örült, hogy
eréből egy kevés vért folyini, 's a' meg hólnak
tartott embert pihegni kezdeni látta, mellyre
ily szókra fakadott ki: *Istenem! Életem napjai
közt, ennel kedvezőbb napot nem értem!* Munka-
ját felbe nem szakasztotta, hanem mind maga
folytatta, mind másokkal folytattatta a' dörgö-
lést, és tulajdon zsebbe való keszkenőjével kö-
tötte bé az érvágas által esett sebet, azután őtet
meg ajándékozta, és mind magának a' meg ele-
venített embernek, mind familiájának holtig
való kegyelem kenyeret, vagy pensiót rendelt.

Ebből, és több ehez hasonló szomorú pél-
dából ki tettik, hogy nem minden vízbe fúlás

dott, meg fagyott, vagy másféle szerentsétlen történetek miatt meg hólnak lenni tartatott embert kell egészen meg hólnak tartani. Az itt következő szomorú példa is azt bizonyítja. Nem régiben, Spanyol Ország déli részében egy régi templom le rogyván, midőn annak omladványai a' föld alól ki ásattak volna, egy föld alatt való kriptára, 's abban sok tzinből való koporsókra találtak az ások. Azok között egyiknek a' fedele a' koporsó alsóbb részéről levéve, 's a' mellett egy már félig hamuvá változott ember tsontjai heverték. Mind ez, mind a' nyitva találtatott koporsó mingyárt akkor abba a' gondolatba ejtette az ásokat, hogy abba valaha fél holt ember zárattatott bé, a' ki meg elevenedvén a' koporsója fedelét felütötte, és kínos halállal múlt ki e' világból. — A' koporsó fedele szorosabban megvizsgáltván, azon szerentsétlen ember kimulasának historiája találtatott, mellyet ő a' koporsójába tétetett kifestülettel metzett koporsójának tzinből való fedelére, 's e' vólt summásan: „Engemet érzékenyseg nélkül való ájulásba temettek el, 's ezen börtbe bé zárván ide hagytak. Fel ébredésemkor koporsom fedelét lábaimmal 's kezeimmel fel ütvén szabadulást kerestem, és gyakran fel igyekeztem azon kis ablakhoz mászni, mellyen a' világosság egy kevéssé béhatott, de mivel magossan vólt, ahoz nem férkezhettem, a' bört ajtaján gyakran zörgöttem, kiáltoztam, de senki sem hallotta. Vólt nyavalyám, a' sok kiáltozás, kevéssé erőmnek megvonása, az éhség és szomjúság miatt egészen meg erőtelenítvén, kínos halál-

nál egyebet nem várhattam; minden lélegzetvétellel dögleletes levegőt szivtam magamba, minden szempillantásban erőtlenebbé lettem, tüdőim szolgálatomra nem lehettek, nyelvem elepedt, lábaim tantorgani kezdettek, 's tovább azokon nem áthatván, négy kézláb koporsom fedeléhez másztam, és a' velem együtt eltemettetett feszülettel kimondhatatlan kinok közt irtam le halálom historiáját."

Északi Amérika.

Az Anglia Ország, és ezen szabad Respublika közt támadt villongásról, 's annak következéseiről következő módon irnak az Amériikai tudósítások után a' Londoni antiministerialis újság levelek. A' Congressusnak az az aktája, mellyet az Anglia Orzági fabrikatumoknak az északi Amériikai szabad Statusokba való bé nem hordásokról hozott vala, a' voksoknak többsége által bé vétetődött. Most már lássátok (igy ir egy Új Eborakumi polgár Londoni barátjának), ha vissza veszi e' a' Londoni Királyi Kabinet azon parantsolatját, mellynél fogva nemcsak az Európai, hanem még az Amériikai tengeren való kereskedést is meg akadályoztatni, vagy egészen eltörteni igyekezett; lassátok, ha velünk inkább baratságban élni akartok e', vagy ellenségünk lenni. — Most már láthattya Anglia Ország, hogy nem minden nemzettel bánhat maga szabad tettzése szerént, nem minden nemzet felejtkezik el a' maga javának és ditsőségének fenn tartásáról, héjjában küldi a' szövetséges Statusokhoz a' maga meg hatalmazott követjét, jobk

vólna, ha a' maga kabinetbéli parantsolatjának vissza vételéről tudósítana bennünket."

„Soha sem vólt a' ti kereskedéstek olly kétséges kimenetelű környűlállások közzé tétetve, mint most. — Abban a' városban, melly magát a' tengerek urának tartya, melly a' száraz Európa kikötő helyeit blokirozza, vagy azokba senkit se bé botsátani, sem azokból ki jönni nem enged, melly Indián uralkodik, és Amérikát is maga alá vetni igyekezik, melly sem nagyra való vagyásának, sem fűsvényszégének hátart szabni nem tud, annak a' Parlamentumnak kebelében, mellyben sok tudós férfiak ülnek, egy Commissió választatott ki az Angliai kereskedés megtsökkenése okainak szoros meg vizsgálására. — A' *Traveller* nevű Londoni Zsurnál, az Angliai jelenvaló kereskedésbéli egyességet meg vizsgálván, úgy találta, hogy az előtt a' száraz Európának minden kikötőhelyei bé vannak zárátva, senki sem keres Angliai fabrikatamokat; Spanyol és Portugallia Országokban semmi magazinumai nem találatnak N. Britannjának, sőt inkább minden zsirjától meg fosztyák azok Angliát; északi Amérikában sints semmi áruló piatzok, méllyet *Coke* úr jól meg fontólván, a' Parlamentum alsó gyűllésében nagyon bosszonkodott azokra, a' kik a' teugeren való kereskedést egészen magoknak akarják tulajdonítani."